

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

РАДА: наступне покоління

Інформаційний бриф: ЛЕНД-ЛІЗ ДЛЯ УКРАЇНИ

10 квітня, 2022 | No 11

Матеріали розроблено Програмою USAID RANG з метою аналітичної підтримки роботи Парламенту

РАДА: наступне покоління

1. Закон про Ленд-Ліз на захист демократії України

6 квітня Сенат США одноголосно підтримав законопроект S.3522 про захист демократії України шляхом провадження програми Ленд-Лізу (*Democracy Defense Lend-Lease Act of 2022*).¹ Наступні кроки - затвердження Палатою представників та, в разі затвердження, підпис Президента.

Законопроект S.3522 дозволить США прискорити та спростити надання військової та гуманітарної допомоги Україні. Він надає Президенту США розширені повноваження щодо укладення угод з Урядом України про надання або оренду оборонних виробів для захисту цивільного населення України від російського військового вторгнення та для інших цілей.²

Які його основні положення?

- на 2022 та 2023 фінансові роки Президент може уповноважити уряд Сполучених Штатів **передавати в оренду або надавати оборонні вироби уряду України або урядам країн Східної Європи, які постраждали від вторгнення Російської Федерації в Україну**, щоб допомогти зміцнити обороноздатність цих країн і захистити своє мирне населення від потенційного вторгнення або триваючої агресії з боку збройних сил уряду Російської Федерації. (*Subject to paragraph (2), for fiscal years 2022 and 2023, the President may authorize the United States Government to lend or lease defense articles to the Government of Ukraine or to governments of Eastern European countries impacted by the Russian Federation's invasion of Ukraine to help bolster those countries' defense capabilities and protect their civilian populations from potential invasion or ongoing aggression by the armed forces of the Government of the Russian Federation.*)
- будь-яка позика або надання в оренду оборонних виробів Уряду України регулюється законами щодо повернення, відшкодування та погашення позики або здачі в оренду іноземним урядам. (*Any loan or lease of defense articles to the Government of Ukraine under paragraph (1) shall be subject to all applicable laws concerning the return of and reimbursement and repayment for defense articles loan or leased to foreign governments.*)
- не пізніше ніж через 60 днів з дня набрання чинності цим Законом Президент **встановлює швидкі процедури доставки будь-яких предметів оборони, позичених або наданих в оренду Уряду України** для забезпечення своєчасної доставки оборонних виробів цьому Уряду. (*Not later than 60 days after the date of the enactment of this Act, the President shall establish expedited procedures for the delivery of any defense article loaned or leased to the Government of Ukraine under an agreement entered into under subsection (a) to ensure timely delivery of the article to that Government.*)

2. Що таке Ленд-Ліз?

Програма Ленд-Лізу (lend — «позичати» і lease — «здавати в оренду, внайми»), була створена в часи Другої світової війни і надавала США можливість швидко та за спрощеною процедурою передавати своїм союзникам у війні бойові припаси, техніку, продовольство та інші товари.

¹ <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/senate-bill/3522/text>

² <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/senate-bill/3522/all-info>

РАДА: наступне покоління

У січні 1941 року Рузвельт запропонував Конгресу розробити законопроект про військову допомогу. План, запропонований Рузвельтом, полягав у тому, щоб «здавати в лізинг або іншим чином розпоряджатися зброєю» та іншими припасами, необхідними будь-якій країні, чия безпека була життєво важливою для оборони Сполучених Штатів. Після двох місяців дебатів Конгрес прийняв Акт про ленд-ліз **«Закон про сприяння обороні Сполучених Штатів»** (An Act to Promote the Defense of the United States, задовольнивши потребу Великобританії та країн-союзників в поставках озброєння.³ Закон діяв аж до закінчення Другої світової війни (до вересня 1945 року). В США надали країнам Європи близько 60 млрд доларів допомоги.⁴

Умови ленд-лізу передбачали, що союзники можуть використовувати поставлені матеріали (машини, різна військова техніка, зброя тощо) доти, доки її не буде знищено, або ж повернуть її після війни, якщо частина обладнання та транспортних засобів залишаться неушкодженими. Майно, що залишилося після закінчення війни й придатне для цивільних цілей, мало бути оплачено повністю або частково на основі наданих Сполученими Штатами довгострокових кредитів.

3. Чому це важливо?

Відродження ленд-лізу дасть можливість швидко допомагати Україні та надавати озброєння, обладнання, паливе, медичні товари, уникаючи бюрократичних процедур, з можливістю їх надання або з відстроченою оплатою у вигляді позики, або за умовами оренди.⁵ Законодавці вдаються до екстраординарної тактики, яка востаннє застосовувалася під час найбільшого глобального конфлікту 20-го століття — **це ще одна ознака того, що США та їх союзники в Європі вважають, що вторгнення росії становить екзистенційну загрозу ліберальному порядку.**⁶

Томас Уоррик, *в.о. директора, Scowcroft Middle East Security Initiative* в своїй статті Atlantic Council окремо виділяє три фактори, які додають важливості відродженню програми американського ленд-лізу⁷:

- двопартійна підтримка такого кроку у США — це **знак єдності** всупереч спробам Росії розділити Захід та американців зокрема;
- відновлення ленд-лізу повернуло б США **образ «арсеналу демократії»**, як влучно висловився Рузвельт у грудні 1940 року.
- третє - і «можливо, найважливіше»: використання терміна ленд-ліз — **це звернення до символів, які союзники використали проти нацистської Німеччини** та сигнал про серйозність намірів Заходу. «Це показує, що Захід серйозно налаштований реагувати на найбільшу загрозу європейській безпеці з часів Гітлера [...] Відродження ленд-лізу зараз дало б посібникам Путіна серйозну можливість замислитися про те, що вони, ймовірно, ставлять себе на той бік історії, який приречений на поразку», — наголошує Томас Уоррик.

³ <https://www.archives.gov/milestone-documents/lend-lease-act>

⁴ <https://www.loc.gov/item/today-in-history/october-23/>

⁵ <https://www.britannica.com/topic/lend-lease>

⁶ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/04/7/7137375/>

⁷ <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/lend-lease-2022-how-the-us-can-back-ukraine-against-putin/>